

Populairste boek voor mannen én vrouwen

AMSTERDAM, 12 MAART. *De ontdekking van de hemel* (1992) van schrijver Harry Mulisch is verkozen tot het beste Nederlandstalige boek aller tijden. Dat is in het televisieprogramma *De Avond van het Boek 2007* bekendgemaakt.

In januari werd een longlist van 250 titels gepubliceerd, die door stemming werd gereduceerd tot een shortlist van tien. Op de shortlist zijn in totaal 9.635 geldige stemmen uitgebracht, *De ontdekking van de hemel* ontving er 1.292. In totaal bevatten 977 van die stemmen een geschreven motivatie, waardoor die stemmen dubbel telden. Daarmee kwam *De*

ontdekking op een puntentotaal van 2.269.

Het verschil tussen het aantal stemmen en het aantal punten leidde tot twee verschuiving in de top-10: *De donkere kamer van Damokles* van Willem Frederik Hermans ontving méér (993) stemmen dan *Hersenschimmen* (967) van J. Bernlef, maar eindigde lager in de rangschikking omdat *Hersenschimmen* meer gemotiveerde stemmen kreeg. Op dezelfde manier kwam *De uitvreter; Titaantjes; Dichtertje* onder *Het Bureau* terecht. Hermans ontving voor zijn twee titels samen de meeste stemmen: 1947. De verkiezing was opgezet door NPS en NRC *Handelsblad*.

Door PIETER STEINZ

„Als je begint en je bent 18, dan wil je het mooiste boek van allemaal schrijven. En dan krijg je dit.”

Harry Mulisch, auteur van Nederlands favoriete fictieboek, toonde zich gisteravond in het NPS-televisieprogramma *De Avond van het Boek* gepast onbescheiden. Zijn totaalroman *De ontdekking van de hemel* (1992) won de verkiezingen op www.hetbesteboek.nl met 69 stemmen van de nummer twee, *Het huis van de moskee* van Kader Abdolah, en liet ook de met twee boeken genomineerde Willem Frederik Hermans achter zich.

Hermans beconcurrerde zichzelf in deze verkiezingen, waaraan in totaal circa zestien duizend lezers meededen. Als hij niet twee zeer geliefde romans had geschreven, had hij Mulisch met overmacht verslagen. Abdolah profiteerde van de actieve campagne die zijn uitgeverij, De Geus, de afgelopen maand voor hem voerde. Aan het begin van de tweede stemmingsronde, begin februari, stond hij nog op een tiende plaats; advertenties en kettling-e-mails zorgden ervoor dat hij Mulisch in de dagen vóór sluiting van de stemming in een snel tempo naderde.

Opvallend zijn de sekseverschillen in het stemgedrag. Ongeveer evenveel mannen als vrouwen brachten een geldige stem uit (terwijl vrouwen de fanatiekere fictielezers zijn). Op *De ontdekking van de hemel*, *Het Bureau* en *Publieke werken* stemden ongeveer evenveel mannen als vrouwen; op *Het huis van de moskee* en *Hersenschimmen* werd voor driekwart door vrouwen gestemd, en de novelles van Nescio dankten hun stemmen voor 70 procent aan mannen. Ook *De avonden* en *De donkere kamer van Damokles* (beide 65/35) zou je echte mannenboeken kunnen noemen. Hieronder de eindrangschikking van de verkiezing van het populairste Nederlandse boek aller tijden; achter de titel en de auteur staan enkele van de meer dan 7.500 motivaties die binnenkwamen op de website www.hetbesteboek.nl. Onder de beste motivaties zijn 25 exemplaren van de plezierleesgids *Het web van de wereldliteratuur* verlost.

1 *De ontdekking van de hemel* van Harry Mulisch (‘Sinds de Grieken is er niet meer zo’n goede Goddelijke Komedie geschreven’).

2 *Het huis van de moskee* van Kader Abdolah (‘Ik hoop dat het bijdraagt tot een vreedevolle wereld met respect voor alle mensen ongeacht hun geloof’).

3 *Max Havelaar* van Multatuli (‘Zoveel registers in één boek, zoveel verhalen, zó relevant en na al die jaren nog zó boeiend’).

4 *Hersenschimmen* van Bernlef (‘Gelezen toen het pas uit was en tot op de dag van vandaag krijg ik er koude rillingen van’).

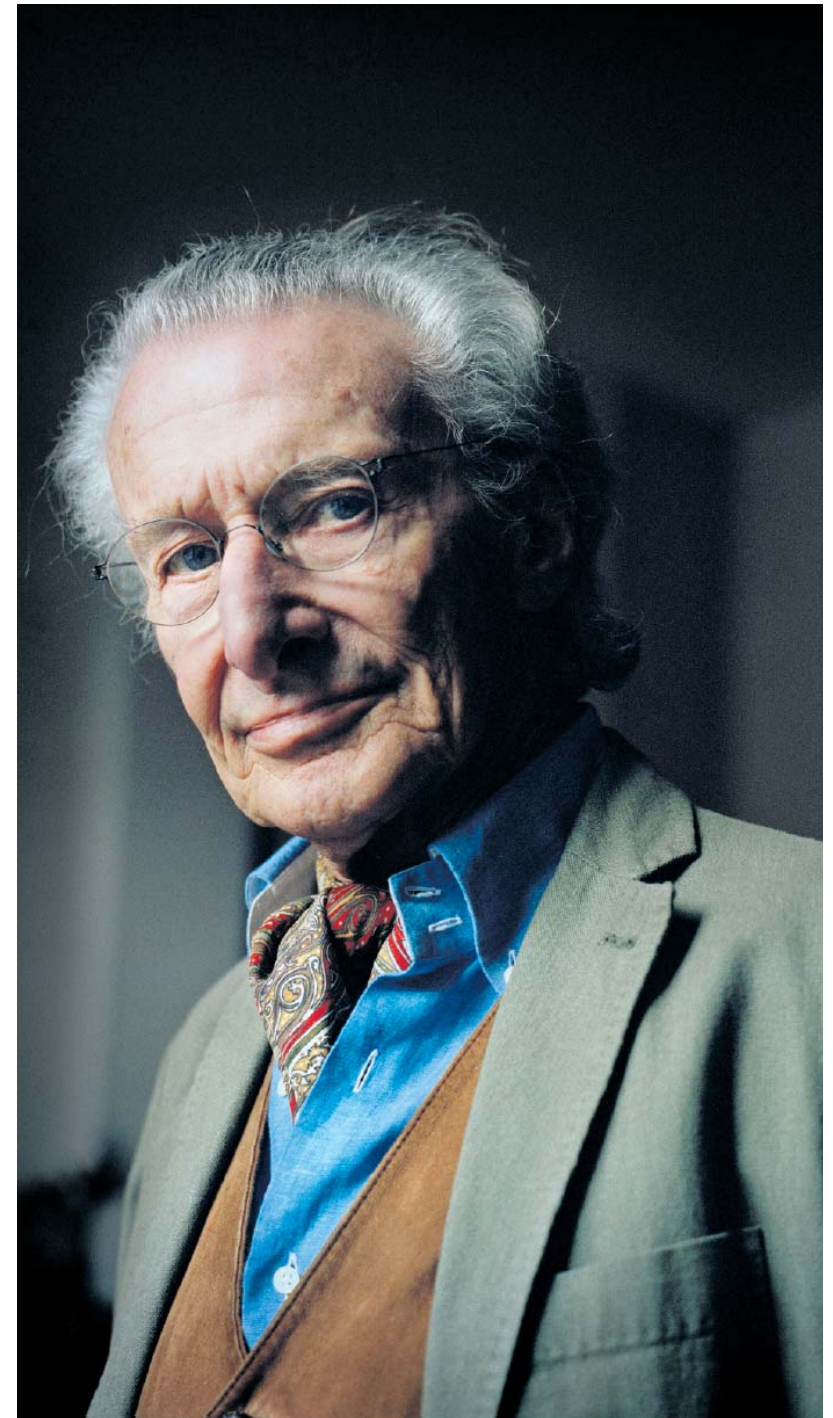
5 *De donkere kamer van Damokles* van W.F. Hermans (‘Wegens de zinloosheid van het bestaan: je denkt het goede te doen, maar krijgt als loon een kogel in je knar’).

6 *Nooit meer slapen* van W.F. Hermans (‘Ik voel de muggen nog jeuken’; ‘Soms rispt het op, als borrelend maagzuur’).

7 *Het Bureau* van J.J. Voskuil (‘Het is niet opgemerkt gebleven’).

De tien populairste Nederlandstalige boeken aller tijden		Puntentotaal	Aantal stemmen	Stemverdeling	
Rang	Titel / Auteur			Mannen	Vrouwen
1	<i>De ontdekking van de hemel</i> Harry Mulisch	2269	1292	51%	49%
2	<i>Het huis van de moskee</i> Kader Abdolah	2194	1223	26%	74%
3	<i>Max Havelaar</i> Multatuli	1881	1047	64%	36%
4	<i>Hersenschimmen</i> J. Bernlef	1755	967	24%	76%
5	<i>De donkere kamer van Damokles</i> Willem Frederik Hermans	1734	993	65%	35%
6	<i>Nooit meer slapen</i> Willem Frederik Hermans	1663	954	59%	41%
7	<i>Het bureau</i> J.J. Voskuil	1531	836	48%	52%
8	<i>De uitvreter, Titaantjes, Dichtertje</i> Nescio	1517	840	70%	30%
9	<i>De avonden</i> Gerard Reve	1448	814	65%	35%
10	<i>Publieke werken</i> Thomas Rosenboom	1203	669	48%	52%

NRC Handelsblad 120307 / AS / Bron: hetbesteboek.nl

Winnaar Harry Mulisch. (Foto Roger Cremers)

8 *De uitvreter; Titaantjes; Dichtertje* van Nescio (‘Een pilletje tegen de ernstigheid’)

9 *De avonden* van Gerard Reve (‘Het boek is van zo’n rijkdom, dat herlezing steevast wordt beloofd met (her)ontdekking van eerdere of nieuwe vondsten’).

10 *Publieke werken* van Thomas Rosenboom (‘Als publiek bij de poppenkast van

Jan Klaassen zou je willen schreeuwen: „stop!”, „kijk uit!”, en vooral „niet doen!”).

www.hetbesteboek.nl. Op www.nrc.nl/boekenblog staat een analyse van de motivaties (met voorbeelden)